

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет

Кафедра практики англійської мови та методики викладання

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземної та української філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної конференції



Рівне
2023

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Герасимчук Галина Андріївна – кандидат технічних наук, доцент, декан факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2023 року, Рівне. – 220, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 30.03.2023 р.).

До збірника увійшли матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

<i>Богачик М. С., Алхімова Є.С.</i>	7
Мовні засоби реалізації стратегії персуазивності в промовах британських та американських світових лідерів	
<i>Лавринюк І. М., Пархоменко О. Т.</i>	10
Питання когнітивної лінгвістики та її роль у викладанні іноземних мов	
<i>Мартинюк О. М.</i>	13
Les Particularités de la Traduction de Brevets	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Бігунов Д. О.</i>	17
Use of Acronyms on the Social Media	
<i>Вовчук Н. І.</i>	20
Види, роль та лексико-стилістичні особливості пейзажу у детективних творах сучасних англійських авторів (Дж. Ле Карре та Дж.Чейз)	
<i>Войтенко І. Г., Марчак М. Л.</i>	26
Неологізми в сучасному суспільному англомовному дискурсі	
<i>Гаврик А. А., Калініченко М. М.</i>	29
Творчість Г. Мелвілла в контексті розвитку популярної літератури США XIX ст.	
<i>Кобець С. В., Мельничук О. В.</i>	32
Modern Types of Linguistics	
<i>Котович М. В.</i>	36
Лексико-граматичні особливості авторських лексичних новотворів Павла Вольвача	
<i>Нестерук С. М.</i>	38
Бернард Шоу «Нерівний шлюб»: постімперське прочитання	
<i>Николюк Р. М.</i>	42
Військова лексика у текстах волинських ЗМІ	
<i>Ричагівська Ю. Є.</i>	44
Пунктуаційний знак як стилістично-виражальний засіб у поетичному мовленні	

Самборська І. М.	49
Сучасні підходи до вивчення значення слова	
Самборська І. М., Вовчук Н. І.	54
Лексична конотація та її роль у міжкультурній комунікації	
Семенюк А. А.	59
Мовні трансформації як невід’ємна складова перекладу	
Синевич Б. М.	61
Особливості світовідчуття в літературознавчому середовищі українського зарубіжжя 20-30 років ХХ століття	
Стернічук В. Б., Ковальчук Д. Д.	64
Модальність як форма представлення авторського «я» в тексті	
Тригуб Г. В.	66
Особливості медичних текстів в англійській мові	
Шульжук Н. В.	68
До проблеми формування емотивної екологічної компетенції мовної особистості	
Хникіна О. О.	76
Основні характеристики англійської медичної термінології	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Агібалова Т. М., Карачова Д. В.	79
Prevention of Stereotype Threat in Foreign Language Learning	
Бізунова С. А., Johnson E. H.	82
Three Guidelines to Teaching Listening	
Денисюк Л. В., Данілова Н. Р.	84
Вплив дистанційної форми вивчення англійської мови на професійну підготовку фахівців з інформаційних технологій	
Забіяка І. М., Мартинюк К. В.	87
Моделі іншомовної комунікативної компетенції у загальноєвропейському науковому дискурсі	
Івашкевич Е. Е.	91
“Translational intentions” of future translators: justification of the feasibility of the concept	
Кваснецька Н. В.	106
Формування інклюзивної компетентності вчителів іноземних мов	

<i>Максимчук Т. В., Лавринюк І. М.</i>	109
Сучасні аспекти вивчення іноземної мови у світових ЗВО	
<i>Михальчук Н. О., Ніколайчук Г. І.</i>	111
Psychological intentions of communicative behavior of a teacher	
<i>Набочук О. Ю.</i>	126
Psychological factors of personal growth of the teacher	
<i>Пархоменко О. Т., Лавринюк І. М.</i>	139
Поняття «змішаного навчання» в освітньому процесі	
<i>Рогова О. Д.</i>	142
Музейна педагогіка як інноваційна технологія на уроках словесності	
<i>Скуратівська Н. В.</i>	147
The Importance of Skill Building and Development of Emotional Intelligence in the Study of the English Language	
<i>Смаль О. В.</i>	151
Особливості застосування інструментів сучасних технологій при викладанні та вивченні іноземної мови	
<i>Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.</i>	154
Landeskundliche Materialien in der Deutschstunde	
<i>Судима Т. М.</i>	156
Using Poems to Teach English	
<i>Триндюк В. А., Шульга О. А.</i>	159
Розвиток комунікативних навичок у дітей початкової школи	
<i>Федоришин О. П., Федоришина В.</i>	162
An Overview of Anti-bullying Legislation and Alternatives in Canada	
<i>Хупавцева Н. О., Харченко Є. М.</i>	167
Psychology of facilitative interaction in the paradigm of the theory of attraction	
<i>Шамсутдинова М.-С. Б.</i>	181
Аксіопедагогічна спрямованість майбутніх фахівців іноземної мови в умовах розвитку сучасної української освіти	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ MOVHOЇ ПІДГОТОВКИ CТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

<i>Алиєва А. Д., Федчук Т. А.</i>	185
Комунікативна компетентність як складова підготовки студентів-філологів	
<i>Гронь Л. В., Гронь В. М.</i>	187
Psychological characteristics of the internal dialogue	

<i>Івашкевич Е. З., Яцюрин А. О.</i>	192
Psychological characteristics of the internal dialogue	
<i>Корольчук Л. В.</i>	206
The Problem of Motivation of Learning a Foreign Language in HEIs	
<i>Martens В., Білоус Т. М.</i>	208
TESOL in School and Society	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	216

найважливіше питання обороноздатності українського війська на волинському кордоні.

Нового значення набуває термін «логістика». У військовій сфері він означає «забезпечення військ», від чого залежить перебіг війни: «В інтерв'ю “Guildhall” Рупшис зазначив, що Росія перейшла до тотальної війни, вступивши в ту фазу, коли ключове значення відіграє матеріальне забезпечення і логістика». «Як зазначив народний депутат, батарея Patriot є високомобільною та розгортається за 1 годину, але є питання логістики, постачання та навчання» [3].

Отже, у волинських мас-медіа вживається досить багато військової термінології, а також військової лексики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Байло Ю. Особливості поняття «військовий термін» (семантичний аспект). URL: <http://surl.li/eubfw>
2. Волинські новини. URL: <https://www.volynnews.com>
3. ВолиньPOST. URL: <https://www.volynpost.com>
4. Мельник П.П., Юрковська М.М. Визначення поняття військової лексики та підходи до її вивчення. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view>
5. Удовіченко Л. Українська військова лексика: діахронія мовознавчих студій. URL: <http://surl.li/etvug>

*Юлія Ричагівська,
(Рівне, Україна)*

ПУНКТУАЦІЙНИЙ ЗНАК ЯК СТИЛІСТИЧНО-ВИРАЖАЛЬНИЙ ЗАСІБ У ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ

Художній текст належить до традиційних об'єктів лінгвостилістики як засіб емоційно-естетичного впливу. Віршове мовлення вважають «полем» для апробації різноманітних новаторств у змісті й формі, тут зафіксований цікавий матеріал, що засвідчує розширені функції мовних ресурсів. Це, зокрема,

стосується й системи розділових знаків, яка, взаємодіючи з іншими засобами, проявляє гнучкість і відкритість до семантичних трансформацій. Варто зауважити, що в підручниках і посібниках зі стилістики належної уваги виражальним можливостям пунктуації не приділено. Частково стилістичний потенціал розділових знаків описано в працях із синтаксису (Ачилова, 2013; Гуйванюк, 2009; Шульжук, 2010). Індивідуально-авторська пунктуація у віршовому мовленні узгоджується з динамічними процесами в мовній системі загалом і заслуговує бути предметом спеціального дослідження.

Три крапки (крапки) виступають у ролі знака, який відділяє в тексті одну частину від іншої, щоб позначити перерваність, незакінченість висловлення. Таке смислове навантаження вказує на емоційну складову й відсилає передусім до художнього мовлення. Численні приклади в навчальній і довідковій літературі засвідчують природність функціонування крапок саме в художньому стилі. У віршовій строфі три крапки вживають як індивідуально-авторський знак, часто – для вираження емоційної напруги:

А Січ! –

Преславна січ із кіньми вороними!..

Не раз ісхлипнеш за часами тими...

Колише степ їх... Але сльози – прич (І. Малкович).

Стилістично-виражальний потенціал цього розділового знака повною мірою розкривається при багаторазовому повторенні. Наприклад:

В маєтку гетьмана Івана Сулими,

В сучасному селі, що зветься Сулимівка,

До кінських грив припадні грудьми,

Промчали хлопці – загула бруківка –

І тільки гриви... курява...і свист...

Лунких копит оддаленілий цокіт...

І ми... і степ... і жовтий падолист...

І цих дворів передвечірній клопіт... (Л. Костенко).

Тут використання крапок уповільнює мовлення, разом із повторюваним сполучником, який виступає як приєднувальний засіб, упорядковує інтонаційне оформлення спадної градації, організовує смислові паузи, забезпечує зв'язок однорідних членів і номінативів.

Типова функція двокрапки в реченні – графічно попередити про пояснення. Свідомо відступаючи від усталених правил і застосовуючи цей традиційний знак у незвичних з погляду пунктуаційної норми умовах, поет досягає бажаного стилістичного ефекту. Наприклад:

Руки підняв, і дванадцятий номер

Вийде у свіжій футболці на поле

Крізь протоколи, параграфи й коми.

Але:

На стадіоні честі

В колі тіснім гармат

Грالی вони під Брестом

Перший кривавий матч (Б. Олійник).

Наведена конструкція ілюструє комплексне використання ресурсів – графічних, пунктуаційних і синтаксичних – для активізації виражального потенціалу. Наявність пунктуаційної аномалії та порушення лінеарності речення за рахунок незвичного друкарського оформлення породжують нові фрагменти й нові смисли в тексті.

До часткових особливостей уживання розділових знаків дослідники відносять їхню відсутність у вірші (Орехова, 1979). У поетичному мовленні цей авторський прийом досить частотний, оскільки максимально наближає текст до читача, дозволивши йому певною мірою стати співтворцем. Наприклад:

Ти питаєш мене

що я відчував наприкінці?

власне що я міг

відчувати

коли мої легені

*пірнувши
всього-на-всього
зависають в нутрощах тіла
щоб вилущувати з мушлі
повітря перлини кисню
тож чи здатен я був осмислити
причину своєї задухи? (С. Жадан).*

Така поезія вимагає від читача обізнаності з можливостями синтаксичних ресурсів, оскільки «виконує функцію коду, який тільки за умови наявності спеціалізованої лінгвістичної підготовки можна декодувати і здобути відповідний глибинний зміст» (Загнітко, 2001).

Часткове вживання розділових знаків у поезії дещо компенсується римо-ритмічною структурою, яка допомагає читачеві дібрати потрібну інтонацію та фрагментувати текст:

*Вірші не потрібні нікому
Саме тому вони найголовніше
Душу вкладай у крапку і кому –
Бог ними Вічність пише*

*Душу вкладай у Слово тверде
Спочатку було – і немає
Вітер гуде і Сонце руде
Снопи золоті вергає*

*Душу вдихай в слово як діло
Таким було Первослово
Щоб слово не плюскло
Щоб слово тверділо
Щоб дзвеніло ясноголове*

Вірші не потрібні нікому

Та Бог у них душу несе

Мають жагу правічну

Мають снагу незникому

Мають – і все... (І. Драч).

У цій поезії І. Драч свідомо уникає будь-якої пунктуації, крім тире. Обрана митцем стратегія – це і своєрідна гра з читачем, і вдала спроба розширити палітру виражальних можливостей досить універсального розділового знака. Тут тире не лише логічно виділяє, увиразнює наступні фрагменти, але набуває особливого статусу й актуалізує свій функційно-стилістичний потенціал передусім як структурно значущий засіб, що об'єднує строфи в макроконтексті вірша.

Отож, у цілому відкрита, не замкнена система поетичного мовлення сприяє розширенню функцій розділових знаків і вживанню їх як спеціальних засобів авторського самовираження. Пунктуація, взаємодіючи в тексті з іншими ресурсами мови, набуває стилістичної маркованості та посилює вплив на читача саме завдяки незвичному використанню, відмінному від загальноприйнятого, регламентованого літературною нормою. Розмаїття таких модифікованих конструкцій варто розглядати як результат новітніх процесів, що їх демонструє сучасна художня практика.

ЛІТЕРАТУРА:

Ачилова В. П. Особливості пунктуації в текстах різних стилів. Синтаксис і пунктуація української мови : навч. посіб. Сімферополь : АРІАЛ, 2013. С. 125–126.

Гуйванюк Н. Новітні тенденції в українській пунктуації та проблеми авторської пунктуації. Слово – речення – текст. Чернівці, 2009. С. 486–492.

Загнітко А. П. Синтаксична поетика Івана Драча (штрихи до творчої манери). Функціонально-комунікативні вияви граматичних одиниць : зб. наук. праць. К., 1997. С. 152–157.

Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови. Синтаксис : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.

Орехова Н. М. Про стилістичний потенціал пунктуації. Мовознавство. 1979. № 1. С. 66–68.

Ричагівська Ю. Є. Стилістичні параметри складного речення в поетичному мовленні. Дискусійні питання мовознавства в контексті сучасних наукових парадигм : монографія / за ред. Г. М. Вокальчук, Н. М. Совтис. Рівне – Острог, 2020. С. 229–280.

Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 348 с.

Шульжук К. Ф. Особливості пунктуації в текстах різного функціонального призначення. Синтаксис української мови : підручник [2-ге вид., доп.]. К. : ВЦ «Академія», 2010. С. 386–388.

*Ірина Самборська
(м.Рівне, Україна)*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

Для сучасної лінгвістики все більш актуальною стає проблема функціонування одиниць і категорій мови не в аспекті їх системно-структурної організації, а в психокогнітивному вимірі живої комунікації, внаслідок чого все частіше у науковому лінгвістичному обігу з'являються нові потрактування традиційних понять. Тому антропоцентризм як один з основних принципів сучасної лінгвістики наклав відбиток і на визначення поняття мовного значення. Проблема значення у його відношенні до позамовної дійсності та інших значень у лексико-семантичній системі мови, особливості формування значення та його функціонування в мовній свідомості індивіда на сьогоднішній день залишаються у низці основних проблем когнітивної семантики.

З'ясувати сутність нових підходів до вивчення значення слова і є *метою даної розвідки*.

У сучасній лінгвістиці вирізняють кілька форм існування значень: